

April 2013

Med dagstidningens räckvidd och facktidningens fokus

**MEDIA
PLANET**LADDANER
TIDNINGEN (PDF)**Q** LÄS TIDNINGEN I DIN IPAD ELLER IPHONE.
LADDA NER APPEN FRÅN QIOZKI!

Nr. 1

FRAMTIDENS VÅRD & OMSORG

**3
TIPS****Morgondagens
behov:**Sjukvården måste
hitta nya vägar till vård**Hemtjänst:**Vård och omsorg
bygger på grundläggande
medmänsklighet

MARINA SALUD DE DÉNIA

EUROPAS MODERNASTE SJUKHUS

Vicent Moncho :IT är inte bara till för att registrera
vård, utan att förbättra den.

FOTO: PELUT I PELAT

**Globala ledare inom
journalssystem****Snabba
Enkla
Intelligenta**

UTMANINGAR

Morgondagens invånare ställer högre krav på tillgänglig vård och på ökade valmöjligheter kring den egna hälsan. I framtiden är det **självlart att man äger sin egen information** och har tillgång till den enkelt, säkert och tillförlitligt.

eHälsa – hälsa, vård och omsorg på lika villkor

E-hälsoarbetet pågår för fullt och arbetet intensifieras. Det pågår mycket arbete inom området eHälsa i landets 21 landsting och regioner och 290 kommunerna. Det övergripande och långsiktiga syftet med eHälsa är "rätt information till rätt person i rätt tid" som underlättar vardagen för både medarbetare, invånare och beslutsfattare.

Både säkra och tillgängliga Framtidens vård ska bli mer tillgänglig för invånaren och på deras villkor.

Genom att använda teknik och IT i verksamheterna på ett genomtänkt och samordnat kan

vi skapa individanpassade, effektiva och användarvänliga tjänster som är både säkra och tillgängliga där vi befinner oss och i de hjälpmedel vi använder oss av. Några exempel på vad eHälsa innebär konkret för invånarna är utveckling av invånartjänster som "mina vårdkontakter", till exempel möjligheten att kunna följa sina egna hälso-ärenden, kommunicera via nätet och över alla gränser.

Det är en målbild som kräver omfattande insatser kring alla komplexa informationssystem och de underliggande kopplingar där allt från lagrum till roll- och behörighetsidentifikation måste vara tydligt och klart. Gränserna mellan olika professioner inom vården suddas ut och vi måste bli

bättre på att samverka och samarbeta över gränserna. Vi måste lära av varandra, det är både klokt och effektivt.

Vad krävs för att lyckas nå målbilden när det förutspås stor personalbrist och ett minskat intresse för att jobba inom vården?

En ny dimension

Ett svar är eHälsa, det vill säga att det handlar om teknik, innovationer och utveckling av arbetssätt, produkter och tjänster. Det kommer att ge vården en ny dimension och öka intresse för yrket. De flesta av oss invånare skriver nog under på att vi vill att framtidens vård ska bli bättre och att det största förbättringsområdet inte är själva yrkeskunnandet utan administrationen.

I framtiden kommer vi ännu mer att använda befintliga tjänster för personliga ärenden som till exempel att boka tider hos läkaren,

se var vår remiss befinner sig eller avboka en tid hos en vårdinstans. Vi kommer också att använda oss av andra hjälpmedel än dator, telefon och fax för att kommunicera och få information, till exempel surfplattor, Smartphone eller liknande.

Med en framtida tjänst som journal på nätet kan vi hantera våra personliga ärenden säkert och enkelt.

Kommit en bra bit på vägen

Med gemensamma lösningar, till exempel den nationella patient-översikten, (NPÖ), skapar vi broar som gör att invånaren kan röra sig mellan vårdgivare och på olika orter.

Det betyder att behörig (rätt) vårdpersonal alltid har tillgång till rätt information vid rätt tillfälle oavsett man jobbar inom ett landsting, kommun eller hos en privat vårdgivare. Om vi, invånare, framöver ska ta ett större ansvar genom att bland annat använda olika e-tjänster eller ta del av information genom personliga hälsokonton måste e-tjänsterna göras användarvänliga och säkra.

Att med e-tjänster kunna boka tid hos läkare, få remissvar, chatta med socialtjänsten, ta del av en anhörigs vardag genom portaler, etcetera, är en självklar utveckling.

Vi har kommit en bra bit på vägen men har mycket kvar att göra.



Catharina Mann
Programägare. Kommunal eHälsa som stödjer arbetet med eHälsa i kommunerna.
FOTO: SKL



Åke Rosandher
Chef, Center för eHälsa i Samverkan, CeHis, som stödjer arbetet med eHälsa i landsting och regioner.
FOTO: SKL

MINA BÄSTA TIPS

Vad är eHälsa

1 eHälsa har etablerats av Socialdepartementet och syftar till att säkerställa rätt information till rätt person i rätt tid inom vård och omsorg. eHälsa möjliggör delaktighet i vården för invånare, medarbetare och beslutsfattare samt skapar förutsättningar för effektiv och kvalitetssäker vård och omsorg.



Henrik Wahlberg
Projektledare, Framtidens vård och omsorg.
FOTO: EMELIE PALMCRANTZ

Dagens utveckling av teknologi och informationsmöjligheter påverkar inte bara hur vi lever idag, det påverkar även hur vi kommer att leva framöver.

Sveriges framtida vård och omsorg är under konstant utveckling och är nu på väg att bli mer digital, vi kallar det för eHälsa. I denna tidningen kan du läsa om hur Sveriges vård och omsorg just nu utvecklas, och vart den är på väg. Trevlig läsning!"

MEDIA
PLANET

Vi får våra läsare att lyckas!

FRAMTIDENS VÅRD OCH OMSORG
NR 1, APRIL 2013

Verkställande direktör:

Joanna Hansson

Redaktionschef: Martin Björinge

Affärsutvecklare: Richard Waller

Layout: Daniel Di Meo

Ansvarig för denna utgåva:

Projektledare: Henrik Wahlberg

Tel: 08-510 053 00

E-post:

henrik.wahlberg@mediaplanet.com

Distribution: Svenska Dagbladet, april 2013

Tryckeri: V-Tab

Repro: Bert Lindevall

Mediaplanet kontaktinformation:

Tel: 08-510 053 00

Fax: 08-510 053 99

E-post: synpunkter@mediaplanet.com

Vid förfrågningar kontakta:

Richard Waller

Citera oss gärna, men ange källan.

facebook

facebook.com/Mediaplanet.AB.Sverige

Mediaplanets affärsidé är att leverera nya kunder till våra annonsörer. Genom intressanta artiklar med hög kvalitet motiverar vi våra läsare att agera.

With more than 13 years in clinical research IRW stands in the frontline of clinical trial management.

- Clinical Trial Management
- Data Management
- Pharmacovigilance
- Medical Writing
- Non-interventional Studies
- Early Phase Studies
- Biostatistics
- QA Services
- Outsourcing
- Compassionate Use



PlaymÄkers

– Generationsmöten med ny kulturteknik

– Att vi jobbar med ny teknik, som till exempel internet, innebär att vi snabbt kan tillgodose de äldres önsningar, berättar Aleks Lindström, PlaymÄker under 2012.

PlaymÄkers träffar de äldre på ett boende eller dagverksamhet för att ta reda på vad de är intresserade av och om de vill delta aktivt i eftermiddagens program. Lagom till eftermiddagskaffet skapar PlaymÄkers en interaktiv show med fokus på förmiddagens möten och samtal.

Arbetsrollen har funnits, inom det man i Södertälje kallar Kultur 365 (se faktaruta), sedan 2007 då interaktivt TV-spel introducerades på äldreboenden i Södertälje. 2012 har rollen som PlaymÄker utvecklats och involverat olika teknik- och interaktiva komponenter med stöd av Telge Tillväxt AB och med bidrag från Kulturrådet.

PlaymÄker-duon riggar, på måndagen, på ett äldreboende en scenvägg som består av rött fondtyg, bioduk och ledlampor som lyser upp de äldre och ger en känsla av gulddag. Teknikpulpeten som

innehåller ljus- och ljudbord, internet-modem, dator, iPad och mottagare till trådlösa headset för PlaymÄkers är showens kommunikationscentral. Scenen står kvar hela veckan.

Nya programformer som exempelvis "Resebyrån" en fingerad bussresa från Södertälje till Paris, "Finlandsbåten" med paraplydrinkar och karaoke eller "Konst-rundan" som blandar riktiga tavlor med interaktion av ett målarprogram i iPad och där man också surfar in i konstvärlden.

Vi har Skype...

Med tanke på att vi har äldre som kommer från olika delar av världen så ger internet ett enkelt sätt att plocka in individuella minnen.

– Genom införa denna nya yrkesroll som PlaymÄkers så skapar vi generationsbryggor; unga intresserar sig för den nya äldreomsorgen och samtidigt är de katalysatorer för nya upplevelser för de äldre, säger Lars Ahlin, Kulturmäklare i Södertälje kommun.



FAKTA

Kultur 365 – Kultur för äldre

Med hjälp av ny teknik skapar vi generationsöverbryggande kulturaktiviteter inom äldreomsorgen. Södertälje kommun driver verksamheten Kultur 365 som anordnar aktiviteter för äldre varje dag. Låt dig inspireras till en innehållsrik och rolig framtid.

Kontakt: Lars Ahlin, Kulturmäklare, Södertälje kommun.

Hemsida: www.sodertalje.se/k365

FOTO: OLOF NÄSLUND



1ST AUTOMATIC

**Automatiserad blodgasanalys
- Mer tid för patienten**



Sample

+



Scan

+



Go

Ökad patientsäkerhet med 1ST AUTOMATIC

- Korrekt patient och providentifiering
- Automatisk och standardiserad blandning av proverna
- Resultaten där du vill ha dem



RADIOMETER 

INSPIRATION

Fråga: Vad behövs för att möta morgondagens krav och behov inom vård och omsorg?

Svar: Utveckling av innovativ informations- och kommunikationsteknik genom delaktighet och samarbete mellan, näringsliv, vårdgivare och vårdtagare.

Morgondagens vårdbehov

HÄLSOTEKNIK

E-HÄLSA

För att nå morgondagens behov av vård och omsorg, måste dagens hälso- och sjukvård hitta nya vägar att nå och vårda samhällets medborgare på. Medborgare som snarare kräver att bli behandlade som kunder än som patienter. Men morgondagens vårdkonsumenter behöver vara mer delaktiga och ta ansvar för sin egen hälsa, om allt skall fungera. De kommer att ha en nyckelroll i utvecklingen av de lösningar som ökar tillgängligheten till vården och ger dem en god hälsa.

För att nå visionen om en jämlik vård krävs alltså ett samarbete mellan individen, näringslivet och flera discipliner inom så väl hälso- och sjukvården som inom områden som informations- och kommunikationsteknik, design för alla, medicinsk teknik och folkhälsvetenskap.

Den "tvåbenta" vården

-Vårdutvecklaren behöver ha en fot i teknikens värld och en i hälsovetenskapens värld och se vården ur ett helhetsperspektiv, säger **Johan Berglund**, professor, forskare tillämpad hälsoteknik och e-hälsa. Dagens vårdaktörer befinner sig i relation till den "nya" patienten och tekniken fortfarande i ett gränsland, men om några decennier behöver personalen ha kompetens för att möta patienter med andra krav och global tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster på nätet.

Redan idag måste de börja bredda

sina kunskaper inom bland annat tekniska system och design för alla och om hur dessa faktorer påverkar deras eget yrkesutövande och patientens livskvalitet. Fler vårdgivare och forskare behöver arbeta utifrån både den tekniska logiken och salutogena perspektiv, det vill säga de faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa.

Utvecklingen går långsamt, både vården och vårdutbildningarna har ett rätt konservativt synsätt på vården och omsorgen.

Johan Berglund menar att det är och kommer bli en utmaning att byta det paternalistiska patientperspektivet mot kundperspektiv. Men detta är nödvändigt och stimuleras bland annat av konkurrensen, då allt fler privata vårdaktörer etablerar sig och konkurrerar med den offentliga vården.

Tekniken är inget hinder

Den salutogena synen på hälsan är knuten till att människor vill må bra, vara delaktiga och ha tillgänglighet långt upp i åldrarna, oavsett arbetsförmåga och eventuella funktionsnedsättningar. Pensionsåldern flyttar sakta på sig och för många upplevs åldrandet i dag börja först efter 80 år när oberoendet börjar vackla. Men även de unga behöver hälsofokus och vård, och då gärna via internet. Att erbjuda vård- och hälsoinformation genom vårdmöten på webben, kräver ett nytt förhållningssätt både vad det gäller vårdmetodik och etik.

Antal äldre invånare blir allt fler och



FOTO: OLA ÅKEBORN-JAKO-BILDFORM AB

Johan Berglund

■ **Akademisk titel:**

Professor

■ **Aktuellt:**

Framtidens internet - dess applikationer och betydelse för vård och omsorg.

■ **Största utmaningen:**

Att flytta fokus från att göra saker rätt till att göra rätt saker och våga tänka med ett kundcentrerat arbetssätt. Att göra något för patienten oviktigt väldigt bra gör det inte till något viktigt.

för att vårdgivarna skall hinna vårda, måste vården och omsorgen hitta nya plattformar att arbeta utifrån.

Till exempel har det virtuella mötet stora utvecklingsmöjligheter i framtidens sjukvård. Vårdplanering på distans och andra konsultationer med hjälp av videokommunikation sparar både tid och pengar. Men många inom vården har tyvärr dålig erfarenhet av strulande tekniska system som snarare stulit än givit tid.

Delaktig i utvecklingen

-Anledningen till att det blivit så, beror tyvärr på att tekniken många gånger har fått styra. Så för att hitta och utveckla de bästa tekniska lösningarna är det viktigt att utgå ifrån de problem som behöver lösas med stöd av tekniken, snarare än vilken teknik som finns tillgänglig och att vårdtagare och vårdgivare blir mer delaktiga i utvecklingen.

Svensk forskning inom hälsa och teknik är ett stort tillväxtområde och har fördelar jämfört med andra länder. Vårt tekniska kunnande, det svenska samhället, hälso- och sjukvårdssystemet och våra personnummer gör att vi kan genomföra intressanta studier av hög kvalitet.

Men det gäller att vi syns och utökar samarbetet med andra länder för att inte bli omkörda menar han.

SUSANNE WESTERGREN

redaktionen@mediaplanet.com

TIPS

1

HITTA NYA
VÄGAR

PROJEKT

Projekt ökar

Peter Anderberg, forskare inom tillämpad hälsoteknik och e-hälsa, lyfter fram några projekt där kommunikationstekniken används på ett nytt sätt.

■ Internet och hälsa

-FI-STAR, ett högprioriterat EU projekt för att skapa en europeisk forskningsplattform för att utveckla framtidens internetlösningar för bland

Blekinge satsar på tillämpad hälsoteknik!

-Blekinge är perfekt att använda som testbädd för företag som vill utveckla tjänster och produkter inom hälsoteknik!

Det säger Mats Löfdahl som är projektledare för en ny satsning i Blekinge för att skapa en innovationsplattform inom tillämpad hälsoteknik.

Det är BTH, Blekinge Tekniska Högskola, Landstinget i Blekinge och Region Blekinge som tillsammans har tagit initiativet till projektet som har stora ambitioner.

-Vi vill skapa en innovationsplattform som är världsledande inom området och vi har goda förutsättningar för att lyckas, säger Mats Löfdahl.

Inom Högskolan finns hög kompetens både inom Tillämpad Hälsoteknik

och inom applikationsutveckling och telekom. Hösten 2014 startar exempelvis ett nytt magisterprogram i Hälsovetenskap vid BTH. I magisterprogrammet integreras kunskap om aktiv hållbar hälsa och hälsoutveckling med kunskap om tekniska tillämpningar för hälsa, säker vård och entreprenörskap.

I Blekinge finns bl a ett fullskalelaboratorium för testning utan påverkan av den dagliga vårdmiljön, ett Centrum för Telemedicin och BTH har ett forskningslaboratorium som används för att följa utvecklingsprocesserna, avslutar Mats.

Innovationsplattformen är i startgroparna och Mats ser gärna att företag som vill samarbeta och ta del av utvecklingsresurserna i Blekinge kontaktar honom.

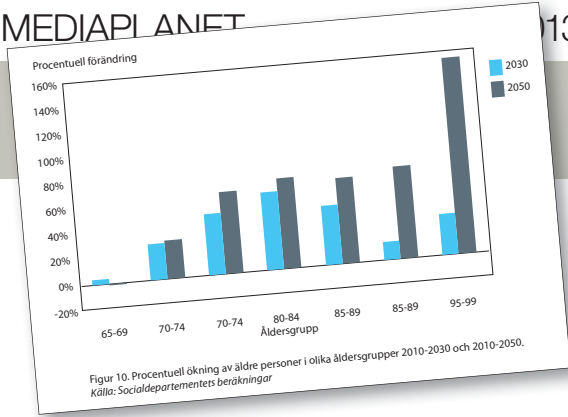
Mats Löfdahl Tel 0455-385000 mats.lofdahl@bth.se





MORGONDAGENS BEHOV
För att nå morgondagens behov av vård och omsorg, måste dagens hälso- och sjukvård hitta nya vägar att nå och vårda samhällets medborgare på. Medborgare som snarare kräver att bli behandlade som kunder än som patienter.

FOTO: THINKSTOCK



Bättre hälsa och längre liv

Befolkningen åldras, hälsan förbättras och livslängden ökar, så tror forskarna att framtiden blir. Socialdepartementet har tagit fram en prognos för perioden 2010-2050;

- År 2050 har den äldre befolkningen (65+) ökat från dagens 17 procent till 25 procent. En positiv utveckling som samhället måste anpassas till
- Allt fler får 80 fullt friska år. Längre liv med god hälsa innebär stora vinster för medborgarna
- Med bättre hälsa minskar vård- och omsorgskostnaderna per individ. Men de totala kostnaderna ökar ändå eftersom det blir fler äldre
- Medellivslängden förväntas bli cirka 87 år
- Kostnaderna väntas stiga med cirka 70 procent för äldreomsorg och med ca 30 procent för hälso- och sjukvård
- Alla äldre får sjukvård, men

en av tre har inte privilegiet av äldreomsorg.

■ Personalbehovet ökar med cirka 50 procent för att möta den åldrande befolkningens behov. De flesta länder finansierar vård och omsorg med en kombination av skatt och avgifter och verkar stå inför samma utmaning. Nya finansieringssätt av verksamheten verkar inte lösa de grundläggande problemen utan fokus behöver ligga på effektiviseringsgapet istället för finansieringsgapet.

Framtidens samhälle behöver vara tillgängligt och kräver ett mål-inriktat arbete; med närservice, modern hjälpmedelsanvändning, anpassade bostäder och kommunikationer. Tre nyckelbegrepps skulle kunna vara: Nyttänkande, utveckling och forskning

Källa: "Den ljusnande framtid är vård" Socialdepartementet (2010.)

SUSANNE WESTERGREN
redaktionen@mediaplanet.com

livskvalitet hos morgondagens vårdkonsumenter

annat e-hälsotjänster. Exempel på projekt är; interaktiv online support för cancer-, hjärt- och diabetespatienter.

■ De äldres behov

- SNAC -The Swedish National Study on Aging and Care - startades på initiativ av regeringen. Beskriver åldrandet och de äldres livssituation ur ett befolknings- och vårdsystemperspektiv samt analyserar vård- och

omsorgssystemets funktion i förhållande till de äldres behov. Med ett ökande fokus studeras även hur man i framtiden kan möta nya befolkningsstrukturer med ny teknik som kan skapa möjligheter till bevarat oberoende högt upp i åldrarna och fördröja behovet av omvårdnadsinsatser

■ Personalbrist inom vården

- Fler äldre i Östersjöregionen betyder ökad efterfrågan av primär-

vårdens tjänster. Samtidigt ökar bristen på vårdpersonal i regionen. Det övergripande syftet med PrimCare IT är att öka intresset hos vårdpersonal för primärvård på distans med hjälp av telekonsultation och telementorskap. Ett projekt inom Baltic Sea Region.

■ Hållbart aktivt åldrande

- INNOVAge vill öka de äldres möjlighet att självständigt och aktivt klara av att bo kvar hemma

längre. Detta genom nätverks- och mentorskapsaktiviteter på både regional och interregional nivå. Även här kommer IKT och hållbarhetstänkande spela en viktig roll.

Peter Anderberg
forskare inom tillämpad hälsoteknik och e-hälsa.
FOTO: OLA-ÅKEBORN, JAKO-BILDFORM



INNOVAge är ett EU projekt som stöds inom ramen för Interreg IVC Innovation & Miljö, där 14 regioner i Europa delar lösningar. INNOVAge syftar till att öka och förbättra effektiviteten i den regionala utvecklingspolitiken inom eko-oberoende liv för äldre och genom nätverk och mentorskap förbättra verksamheten på regional och interregional nivå. Projektet fokuserar på att hjälpa äldre människor att leva självständigt längre i sina hem, öka deras självständighet och hjälpa dem att utföra sina dagliga aktiviteter. Demografiska trender kräver en innovativ strategi som sedan leder till en förstärkning av kreativa interaktioner i kunskapstriangeln (business-, privat-, forskningssektorer). INNOVAge projektet, som fokuserar på åldrande som en del av en övergripande strategi, att ömsesidigt förstärka innovationspolitik och regional konkurrenskraft, koncentrerar sig på de möjligheter som två viktiga begrepp som rör åldrande och kortfattat definieras eko-oberoende liv. Trots den potential självständigt boende och den relativa tillämpningen av miljöinnovationslösningar, är dess fördelar och tekniska mognad fortfarande begränsad eftersom beslutsfattare upplever svårigheter att samordna sin politik med forskningsprogram.

I InnovAge arbetar vi med att:

- Öka innovationer inom alla sektorer med anknytning till åldrande i kombination med ökad resurseffektivitet och överlappning av vanliga hinder.
- God praxis: Identifiera och analysera framgångsrika erfarenheter från innovationsdrivna kluster, att planera politiken i klusterutveckling och samordning av lokala strategiska partnerskap.
- Klustering: Att skapa ett europeiskt nätverk av företag och tillhörande institutioner (offentlig-, business-, privata-, forskningssektorer och slutanvändare) som delar liknande intressen om innovationspolitik för ett oberoende liv för äldre.
- InnoHubs: Skapa fjorton regionala innovationskontor som syftar till att stärka kunskap och samarbete mellan aktörer med fokus på miljövänlig innovation och smarta hem för äldre.
- Politiska strategier: Uppmärksamma åldrande frågor och utforma nya strategier som kan avsevärt förbättra livet för de äldre.

Se www.innovage-project.eu för mer information

INSPIRATION



INGET NYTT BEGREPP
E-hälsa och distansvård är inget nytt, tidigare kallades begreppet för telemedicin.

FOTO: THINKSTOCK

E-hälsa – ett vårdmöte på distans

Vårdens förutsättningar och möjligheter ändras i och med utvecklingen av den digitala tekniken. Patientmötet påverkas och ändrar kraven på vårdpersonalen. Men bara för att man kan göra något med digitalt stöd innebär det inte att man måste eller bör göra det.

DIGITAL UTVECKLING

E-HÄLSA

Informations och kommunikationstekniken (IKT) är neutral och kan användas både till godo och ondo. Mycket handlar om hur man vill att samhället skall utvecklas. Helt klart är också att patienterna får och vill ha allt mer makt att påverka vården och sin egen hälsa, säger omvårdnadsforskare **Jan Florin**.

E-hälsa och distansvård är inget nytt, tidigare kallades begreppet för telemedicin. I Norge har man länge använt sig av distansvård i realtid som ett komplement till fysiska vårdmöten. Man har bland annat videolänkat informations-träffar inför eller efter operationer, så att patienten slipper resa långa sträckor.

Underlättar vårdmötet

IKT och digitala hjälpmedel har börjat bli en vardag som underlättar vårdmötet. Jan Florin berättar om några användningsområden;

Du ramlar i skidbacken och bryter benet, röntgenbilder tas på vårdcentralen och skickas elektroniskt till sjukhuset, granskas och bedöms av en specialistkom-



”Vård på distans innebär bland annat att koppla ihop och utnyttja expertis och kompetens oavsett var den finns.”

Jan Florin
Omvårdnadsforskare.

FOTO: PRIVAT

petent läkare som skickar svar tillbaka. Konsultation med en specialist kan ske på distans, du undersöks på en vårdinrättning nära dig och samtidigt, någon annanstans, sitter en specialist, till exempel en ögonläkare och deltar i undersökningen. Inom ambulanssjukvården har man länge tagit

FAKTA

■ **E-hälsa;** användning av informations- och kommunikationsverktyg i vården och ett samlingsbegrepp för vård och stöd på distans

■ **E-recept;** innebär att läkaren skickar receptet elektroniskt från sin dator till apoteket.

Är du känd på en vårdinrättning, kan du via telefon, mail eller ”Mina-Vårdkontakter”, förnya receptet utan att behöva boka tid och besöka sjukvården. Medicinen hämtas på valfritt apotek

■ **E-legitimation;** använder du vid legitimering och signering av handlingar på

hjälp av dataöverförd information. Resultatet av EKG-registrering och andra undersökningar i ambulansen skickas till läkaren på akut-mottagningen. Denna lämnar en ordination till ambulanspersonalen som snabbt kan starta livräddande behandling direkt på plats. Detta spar både liv och vård dagar.

nätet. e-legitimation får du via bank eller Telia. Kan behövas i samband med e-hälsotjänster.

■ **Mina vårdkontakter** en nationell e-tjänst där du kan beställa tid, av- och omboka tid, förnya recept eller be mottagningen kontakta dig

■ **1177;** nationellt telefonnummer till sjukvårdupplysning och information om olika hälsotillstånd. 1177.se är webbplatsen

■ **Väntetider i vården;** webbplats som informerar om aktuella väntetidsläget inom vården och om vårdgarantin

■ **Via Självhjälps- Appar i mobilen;** kan du få hjälp med, sluta-röka-stöd, sömn, kost, livsstil, KBT, med mera.

Hemsjukvården satsar också på digital kommunikation, patient och hemsjukvårdsteam kan koppla upp sig via bild och ljud för kommunikation, bedömning och behandling.

Givetvis som komplement till de vanliga hembesöken. Det finns också robotar som kan styras på distans och interagera via bild och ljud så att vårdpersonal kan finnas ”närvarande” i patientens hem, gå runt i rummen och ha dialog med patienten.

Utveckla tekniskt kunnande

Du kan mäta blodtryck eller blodsocker hemma, och via ett elektroniskt stöd med till exempel en digital penna registrera och dokumentera värdena. Svaren skickas elektroniskt eller via mobiltelefoni till din vårdgivare för uppföljning. Eller så kan blodsockermätaren ha förinställda gränsvärden som automatiskt skickar svaret till vårdcentralen om det avviker från normalvärdet.

- Dagens patienter är bättre rustade och kunniga genom all tillgänglig information via internet. Morgondagens hälso- och sjukvårdspersonal måste därför, förutom att utveckla sitt tekniska kunnande, också veta vad som finns att tillgå på internet och vad som är tillförlitlig och säker information för patienterna. Vårdspersonalen kommer delvis få en ny roll som vägledande, undervisande, stöttande och bekräftande gentemot den egenvårdande patienten, säger Jan Florin.

SUSANNE WESTERGREN

redaktionen@mediaplanet.com



MINA BÄSTA TIPS



FOTO: THINKSTOCK

Digital infrastruktur

Sveriges teleoperatörer har de senaste åren påbörjat en digitalisering av kommunikationen för att säkerställa tal och data trafik.

→ Detta medför att även trygghetslarmen behöver uppdateras och uppmärksammades för ca 6 år sen av HI (Hjälpmedelsinstitutet)

I Sverige finns idag cirka 200 000 trygghetslarm. Av dessa har några kommuner redan gjort sitt byte och använder idag en digital larmkedja med digitala trygghetslarm och digital larmmottagning. Merparten har avvaktat SKL nationella ramupphandling för digitallarmkedja. Denna ramupphandling underlättar för kommunerna att upphandla larmkedjan i ett paket där kommunerna ej behöver se till de tekniska delarna i en upphandling utan fokusera på hur de vill lösa trygghetslarmen i kommunen i framtiden.

Viktigt med säkerställning

Det har även framtagits ett standardiserat protokoll för att kommunicera mellan trygghetslarm och larmmottagare, SCAIP (Social Care Alarm Internet Protocol), vilket underlättar för kommunerna när de skall upphandla trygghetslarm och larmmottagare.

De är nu väldigt viktigt att Sveriges kommuner säkerställer sina trygghetslarm och byter ut de gamla analoga trygghetslarmen som även PTS (Post & Telestyrelsen) har informerat om. Dagens telefonnät kan inte säkerställa analoga telefoners drift och funktion.

”Nu har alla Sveriges kommuner allt de behöver för att omedelbart sätta igång med utbytet, allt från slutrapport från Regeringsuppdraget om digitala trygghetslarm där tekniken säkerställts, till att flera leverantörer kan leverera digital larmkedja.” Säger **Peter Svensk** sakkunnig från branschen.

REDAKTIONEN MEDIAPLANET

redaktionen@mediaplanet.com

Högskolan Dalarna stärker barnmorskeutbildning i Somaliland med webbaserat masterprogram

I januari startade ett webbaserat masterprogram kring sexuell och reproduktiv hälsa för blivande barnmorske- och sjuksköterskelärare vid Hargeisa University respektive Amoud University i Somaliland. Masterprogrammet ges av Högskolan Dalarna inom ramen för NGL, Nästa Generations Lärande, och har startat med tre kurser i allmän respektive fördjupad forskningsmetodik. Syftet med NGL är att utveckla pedagogiken och den webbaserade tekniken, vilket gör lärandet tillgängligt och anpassat för individen.

Somaliland är ett av länderna med högst mödradödlighet i världen; cirka 1100 kvinnor av 100 000 dör årligen i samband med graviditet. En bidragande orsak är den akuta bristen på barnmorskor; idag finns 220 yrkesverksamma barnmorskor medan det i själva verket skulle behövas minst 2 200, säger Fatumo Osman, sjuksköterska och universitetsadjunkt, som är projektkoordinator för utbildningsinsatsen vid Högskolan Dalarna.

Efter de inledande delkurserna följer ett antal ämnesspecifika kurser som planerats i dialog med Utbildningsdepartementet och Barnmorskeförbundet i Somaliland samt universitet i landet som ger barnmorskeprogram. All undervisning sker från Högskolan Dalarna med hjälp av webbaserad lärplattform, streamade och förinspelade föreläsningar samt seminarier via Adobe Connect.

Marie Klingberg-Allvin, barnmorska och lektor samt examinator för masterprogrammet, förklarar att deltagarna möter stora utmaningar; förutom en annorlunda pedagogik sker också all undervisning på engelska. Kurserna utvärderas kontinuerligt i syfte att ta fram ett kontextspecifikt webbaserat masterprogram som på sikt kan användas vid fler universitet i Somalia.



Ulrica Byrskog, Fatumo Osman och Marie Klingberg-Allvin

Det här är första gången en webbaserad utbildning ges i Somaliland, men alla är väldigt engagerade, säger Ulrika Byrskog, lärare på programmet, doktorand och själv barnmorska. En målsättning är att stärka uppbyggnaden av både vårdutbildning och hälso- och sjukvårdssystemet i Somaliland. Detta kommer i sig att öka kvinnors tillgång till säker vård vid graviditet

och förlossning, vilket i en förlängning minskar såväl mödra- och barnadödlighet som sjuklighet.

Text: Eva Cederquist

www.du.se/ngl



Ökad säkerhet med digital larmkedja



Nu digitaliseras telenäten – och det sker i snabb takt.

CareTech erbjuder en komplett helhetslösning – en digital trygghetstjänst från trygghetslarm till larmmottagning.

Det är en trygg och säker lösning för framtidens omsorg – och det självklara alternativet för både användare och vårdgivare.

CareTech AB är med i den nationella upphandlingen av trygghetstjänster som genomförs av Sveriges Kommuner och Landstings Inköpscentral, SKI.

CareTech
Call for care

www.caretech.se



CQ är en mobiltjänst som gör att en svarsperson, snabbt och enkelt, kan svara på frågor i sin egen mobiltelefon. CQ-appar finns för iPhone, Android och Java-mobiler. Med hjälp av egendefinierad frågeplan kan frågeställaren ställa frågor och få svaren på det sätt som man finner mest lämpligt.

Frågeställaren bestämmer tid för när frågor ska besvaras. Svaren presenteras sedan i form av grafer för varje fråga samt för alla frågor tillsammans som kan vara användas vid uppföljning såväl för frågeställare som för svarspersoner.



CQ

1. Förenklar och effektiviserar uppföljning vid olika typer av utvärderingar eller behandlingar
2. Ökar delaktighet och engagemang hos svarspersonen
3. Ökar tillgängligheten
4. Ökar följsamheten tack vare egendefinierad frågeplan och spontanfrågor
5. Stödjer olika behörighetsroller
6. Appar för iPhone, Android och Java-mobiler

21st Century Mobile AB | sales@21st.se | +46 8 21 21 55 |



NYHETER

SÄKRA IT-
LÖSNINGAR

NÖDVÄNDIGA FÖR BRA VÅRD



Harri Tatti
Business
Development Leader ICT.
FOTO: PRIVAT

■ **Fråga:** Vilken oro kan finnas i samband med utvecklingen av digitalisering i vården?

■ **Svar:** Ofta ses IKT som ett IT-projekt istället för som en möjlighet att vidareutveckla och i grunden omforma vårdinsatserna.

HÄLSA

MODERNITETER

Konsumtionen av informations- och kommunikationsteknik, IKT, i förhållande till hälso- och sjukvården, kommer påtagligt förändras i takt med individens önskemål om en allt mer IT-baserad hälsoinformation och även vård. Med hjälp av modern IKT kommer invånarnas möjligheter att påverka sin egen vård att förstärkas.

- De nordiska länderna har länge varit framgångsrika när det gäller ny teknik och att hitta nya innovativa möjligheter att leverera god hälso- och sjukvård på, säger Harri Tatti, Ansvarig Affärsutvecklare inom IKT i Norden.

Tillgång till sociala data

Men han tror att de nordiska välfärdsländerna nu kommit till en punkt där de behöver ta ett "jättekälv" framåt för att hänga med inom den moderna IKT och säkerhetsställa fortsatt god vård som samtidigt är både produktiv och kostnadseffektiv.

- Vi måste vara innovativa, öppna och fördomsfria för att ta oss ur "Inte uppfunnet här" tankarna, och ta till oss likväl internationella som svenska innovationer. På det sättet kan vi få ett IKT-ekosystem som ger de bästa möjliga innovationerna och teknologiska lösningarna, för att förbättra vård och hälsa.

Våra invånare är en motiverad skara som allt bättre klarar av både egenvård och ansvarstagande vid kroniska sjukdomar.

- Anpassningen till mobilteknologi och applikationer inom hemmet och hos hälso- och sjukvårdorganisationerna kommer nu ge nya möjligheter att hjälpa, serva och engagera invånarna, och människor vill vara engagerade och påverka! En del i denna process är synligheten av individens egen hälsoinformation i elektronisk form. Att ha tillgång till sin journal och kunna dela den med anhöriga och vårdgivare möjliggör bättre vård.

Säkra lösningar ett måste

För att kunna erbjuda medborgarna ett friskare liv och minska på kostnaderna i samband med vård och hälsa, så är säkra lösningar nödvändiga. De flesta letar först efter ett IT-system som både understödjer vårdprocesserna och samtidigt utgår ifrån den egna organisationens krav och för-

utsättningar, dessa system finns redan idag. Etik och integritet kring patientdata är också ett viktigt område att ta stor hänsyn till och nya lösningar måste därför på ett ytterst säkert sätt skydda patients integritet.

"Moderna metoder och verktyg ger oss möjligheter att erbjuda våra medborgare en bättre hälsa."

Viktiga steg

- Det är viktigt att förstå att det egentligen inte är ett IT-projekt utan en omvandlingsprocess, som sätts igång. Tekniken gör det möjligt att omvärdera hur vi egentligen vårdar och samtidigt förbättra vårdresultatet, öka effektivitet och produktivitet. Att ha en klar och tydligt vision och samtidigt engagera sina anställda mot ett gemensamt mål är av yttersta vikt. Med högsta nivån på HIMSS-skalan* är sjukhuset Marina Salud de Dénia i Spanien ett utmärkt exempel på en lyckad omvandling till ett papperslöst sjukhus och hur detta verkligen gynnar läkare, övriga vårdgivare och patienten, säger Harri Tatti.

Läs mer om Sjukhuset Marina Salud de Dénia i artikel här bredvid.

SUSANNE WESTERGREN

redaktionen@mediaplanet.com



FOTO: PELUTI PELAT



FOTO: CERNER



FOTO: PELUTI PELAT

Oöverträffad global erfarenhet



- Globala ledare inom journalsystem
- Förbättra hälso- och sjukvården genom teknologi
- Cerner Millennium® används och finns i 17 länder och på fyra språk: Engelska, spanska, franska och tyska
- Hälso- och sjukvård är alltför viktig för att förbli oförändrad

"Not only is digitisation possible, it is essential to the future of healthcare. Cerner Millennium is a world class solution that allowed us to achieve HIMSS Stage 7."

- Vicent Moncho Mas, Chief Information Officer, Hospital Mairina Salud de Dénia, Valencia, Spain



Vicent Moncho
CIO, Hospital Marina Salud de Dénia.
FOTO: PELUT I PELAT

Möt Europas modernaste och papperslösa sjukhus

Att bli digitaliserad anses av många vara det mest avancerade steget för ett toppmodernt sjukvårdssystem. Men för de flesta sjukhus är detta fortfarande mer av en vision än fungerande verklighet.

HÄLSA

Sjukhuset Marina Salud de Dénia i Spanien är ett av Europas modernaste sjukhus och helt digitaliserat. 2012 blev de det andra sjukhuset i Europa att uppnå fullständig papperslöshet och erhålla nivå 7 på the Healthcare Information and Management Systems Society HIMSS*.

– För många börjar digitaliseringsprojekten med en strikt tidsplan och viktiga strategier och beslut om rätt informationssystem och apparatur styrs av deadlines. Vår utgångspunkt var istället att föra in ny teknologi i vårdens kärnverksamhet och på så sätt bannat väg för den kliniska omvandlingen. IT är inte bara till för att registrera vård, utan att förbättra den, säger Vicent Moncho, IT-chef, Hospital Marina Salud de Dénia.

Nyttig erfarenhet

Efter många besök på sjukhus i USA och Europa hittade de rätt IT-system, därefter valde man utrustning som var kompatibel med IT-systemet.

– När ni hittat rätt leverantör för hela informations och kommunikationssystem, först då är en effektiv digitalisering möjlig. Att låta processen dra ut på tiden är inte att rekommendera, eftersom det hela tiden kommer nya aktörer och produkter på marknaden att ta ny ställning till. Det är bättre att välja en leverantör som ni kan utveckla och successivt förbättra system tillsammans med.

Utbildning är avgörande

Kontinuerlig utbildning för personalen avgörande och att ta vara på deras erfarenhet av systemet. Hittills är alla på Marina Salud positiva och upplever inta några arbetsmiljömässiga problem.

– Vårt "Office of Clinical Transformation Department" ansvarar för all utbildning och anpassning av IT-systemet till de olika sjukvårdsenheterna, detta genom att analysera och åtgärda både problem som uppstår och förslag på förbättringar från personalen. Vi lärde oss att det är viktigt att centralisera detta för att bibehålla patientsäkerhet och kvalitet, säger Vicent Moncho.

**HIMSS, mäter hälso- och sjukvårdsinrättningarnas anpassning till det elektriska patientjournalssystemet. Högstanivån är 7, det helt papperslösa sjukhuset.*

SUSANNE WESTERGREN

redaktionen@mediaplanet.com

FAKTA

Marina Salud's IT-system är anpassat efter patientflödet och har journalsystem, e-remisser, CPOE (Computerized physician order entry) och beslutstödssystem för vårdpersonal. Allt integrerat och näbart via bärbara datorer som kan tas med ända fram till sjukhussängen. Några exempel;

Information

1 Journalanteckningarna, nås omedelbart av alla involverade på sjukhuset.

Kommunikation

2 Förslag på ordinationer och behandlingsstrukturer kommer automatiskt beroende på information som matats in kring patienten. Sparar tid, ökar säkerhet och konsekvens.

Struktur

3 Vårdgivaren får direkt, vid vårdtillfället, tillgång till de senaste rönen och evidensbaserad information kring patientens diagnos.

Automatik

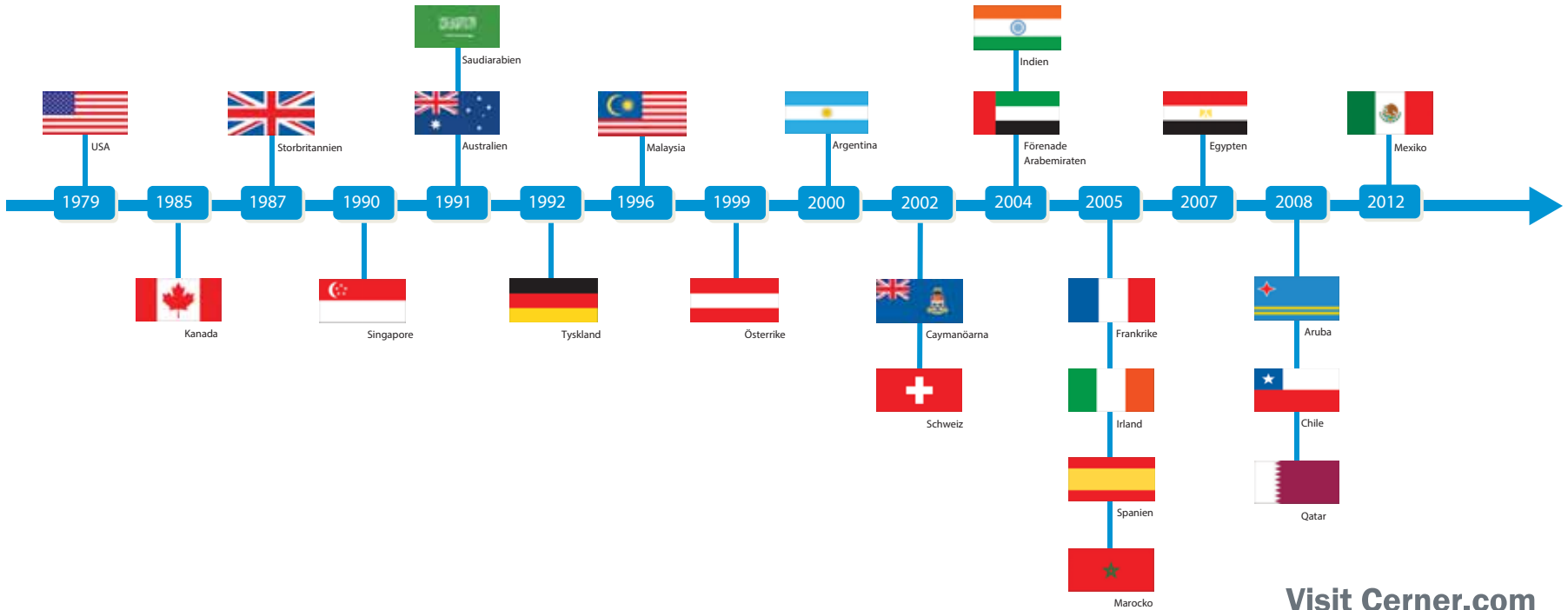
4 Medicinhanteringen är lätt att följa och systemet informerar omedelbart och automatiskt för eventuell interaktion mm, detta minskar felmedicineringar.

Tillgång

5 Automatiseringen av hela medicinhanteringen från besök, inskrivning, vårdtillfälle och ordination vid hemgång ökar säkerheten.

SUSANNE WESTERGREN

redaktionen@mediaplanet.com



Visit Cerner.com

NYHETER



FOTO: THINKSTOCK

Medmänsklighet och individens behov grunden i all vård och omsorg

Maria Andersson har arbetat med vård och omsorg i elva år. Både i privat och kommunal regi.

FRÅGOR & SVAR

Maria känner inte alls igen den värld som ibland beskrivs när debatten svartmålar vården.

– Vård och omsorg bygger på grundläggande medmänsklighet, säger hon och det går att genomföra förändringar till det bättre om man bara vill.

Maria Andersson, som så många andra, hamnade i vården av "en slump". Hon läste och jobbade extra för pengarnas skull. Då för elva år sedan var det inte någon större svårighet att få plats som timanställd inom vården när det behövdes. Behoven var stora och arbetet många gånger slitigt.

Mötet med människor

Vad hon inte visste då var att hon skulle "fastna" så för jobbet. Men det gjorde hon. De första åren arbetade hon inom den privat drivna vården i en annan kommun, i dag arbetar hon som områdeschef för hemtjänst och korttidsboendet inom äldreomsorgen. Så hon har skaffat sig en bred erfarenhet av skilda uppdragsgivare och skilda omständigheter.

– Min drivkraft är nog mötet med människor, säger hon.

– Att möta människor och höra



VÅRD ÄR MEDMÄNSKLIGHET

Det handlar ändå grundläggande om medmänsklighet i alla former, säger Maria Andersson. FOTO: JESSICA SVÄRD

deras livsberättelser. Det finns så många som ändå har en så skönt befriande attityd till åldrandet och till sitt eget liv. De har en glimt i ögat och kan se med humor och skratt.

– Det är de stunderna som är de bästa. Och det finns många sådana.

– Visst finns det också en mörk sida, men det är trots allt de ljusa som dominerar, säger Maria Andersson och känner inte alls igen sig i den alltför ofta överdrivna bilden som media gärna målar upp.

Mer individanpassad vård

Maria återkommer ofta under samtalet till grunden för arbetet inom vården. Det hon kallar gemensam värdegrund.

– Man får aldrig förlora respekten för människor. Vård och omsorg bygger på grundläggande medmänsklighet. Jag ber henne

sätta sin egen värderfarenhet i ett tidsperspektiv. Vad händer inom vården? Vad är trenden som du ser det?

– Jag tror att vi går mot en allt mer individanpassad vård och omsorg, säger Maria Andersson. Vi mänsikor är olika, har olika behov och både behöver och vill ha vår omsorg på olika sätt.

– Mycket av vården, beroende på graden av det faktiska behovet, kommer nog att flyttas närmare och närmare individen på den plats där han eller hon redan finns i sin vardag. Närmare hemmet helt enkelt.

Den färskaste lägesrapporten från Socialstyrelsen om tillståndet inom vården säger att totalt sett minskar andelen personer i den äldre befolkningen som får insatser från den kommunalt finansierade vården om äldre.

I rapporten sammanfattar Soci-

alstyrelsen sina iakttagelser bland annat så här:

Annat utbud av omsorg

Ett oförändrat stort antal anhöriga, främst makar och barn, ger allt mer hjälp till äldre personer. Andelen äldre som får kommunal omsorg minskar något. Färre bor permanent i särskilt boende eller i korttidsboende eller får geriatrisk vård. Däremot får fler omfattande hemtjänst och för de äldsta ökar sjukhusvården något.

Maria Andersson tror att stödet till dem som blir vårdade hemma, av anhöriga och vård- och omsorgspersonal kommer att öka.

– Dagens 40-talister har ett annat behov och en annan inställning än sin föräldrageneration. De kommer att fråga efter ett annat utbud av omsorg och de kommer att vilja välja mer själva.

– Samtidigt innebär det också att inte alla vill ha det där enormt stora utbudet av valmöjligheter. De vill bara ha "lugn och ro". Men det ena är inte sämre än det andra, det är upp till en och var att bestämma. Kanske kommer vi att få ett utbud av omsorg indelat i Bas, Medel och Lyx. Utan att det ena behöver upplevas som sämre än det andra.

– Det handlar ändå grundläggande om medmänsklighet i alla former.

ANDERS OLOW

redaktionen@mediaplanet.com



MINA BÄSTA TIPS

RÅDGIVNING

Råd till chefer inom vården

■ Ha en klar riktning

Man måste bestämma sig för åt vilket håll man ska sträva mot. Mitt mantra är att man måste tro på det man gör och vara en engagerad ledare, då blir personalen engagerad och trivselen ökar.

■ Delaktighet

Att delta och låta personalen vara delaktig. Det är mina medarbetare som arbetar, det är de som är experterna, de kan göra prioriteringar. Ömsesidigt förtroende är nödvändigt. Rubbas förtroendet måste man aktivt bygga upp det igen.

■ Ha tillit till sina chefer

Det svåraste med att vara chef är nog att man alltid har en chef över sig. Det är någon annan som fattar viktiga beslut. Då ska man som chef ta till sig de besluten, svälja dem och sedan uttala dem som om de vore ens egna. Ibland går det inte, då får man vänta tills det mognat, går det för lång tid innan man kan smälta beslutet och uttala det själv, bör man nog fundera på vad man har att göra på sin arbetsplats. Man måste ha tillit till sina chefer.

■ Viktigt att gilla sitt jobb

Att ha engagemang, att vara aktiv och gilla sitt jobb är en förutsättning för att vara en bra ledare. Ibland kanske man måste byta arbetsplats och anta nya utmaningar för att känna att man kan ge det bästa av sig själv.

ANNELI ABRAHAMSSON

redaktionen@mediaplanet.com

Vill du förändra vården?

Arbetar du med att förbättra arbetssätt, organisation, patientsäkerhet eller med något annat förändringsarbete inom sjukvården? Vi hjälper dig från start till mål. Med bred erfarenhet och kunskap om människor och organisationer i förändring skapar vi konkreta positiva resultat. Bland våra många uppdragsgivare inom den offentliga sektorn finns bland andra Inera och SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, som vi arbetat för i projekten med Nationell Patientöversikt och Pascal. Är du nyfiken på vad vi kan göra för dig är du välkommen att ringa oss på telefon 08-556 238 45, skicka ett mejl till kontakt@grandezza.se eller läsa mer på www.grandezza.se. Välkommen!

GRANDEZZA
K O N S U L T A K T I E B O L A G

kontakt@grandezza.se • 08-556 238 45 • www.grandezza.se



Katrineholms kommun

VÅRD- OCH OMSORGSFÖRVALTNINGEN

Katrineholm väl förberett för framtidens omsorgsboom

Antalet äldre i Sverige ökar och resurserna att erbjuda dem hjälp på ett bra sätt minskar. Man talar i vårdsverige om den "stora omsorgsboomen" som förväntas 2020-2025 då 40-talisterna står och knackar på dörren. Detta gäller också Katrineholm där andelen äldre än 79 år ökar kraftigt från 2020, men här har kommunen förberett sig noga. Analyserat och räknat. Man står beredd och börjar redan nu med att införa en egen Trygghetsmodell.

Framtidens vård och omsorg blir inte bara mer omfattande, den är dessutom förknippad med ökad valfrihet och möjlighet att påverka sin situation. Trenden är tydlig i de undersökningar som görs: Medborgarna efterfrågar insatser än mer anpassade utifrån individens behov.

Skapa en mer individanpassad vård

I Katrineholm fick vård och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram konkreta siffror vad detta kommer att innebära för just Katrineholms kommun.

Siffrorna presenterades för ett år sedan och visade att äldre och handikappomsorgen i Katrineholms kommun kommer att kosta 125 miljoner kronor mer år 2020, jämfört med dagens kostnader.

Siffrorna var alarmerande om än inte helt överraskande, så när rapporten från vård och omsorgsnämnden lades fram frågades det också efter de andra förvaltningarnas framtidsscenarier och de fick därför i uppdrag att ta fram konkreta prognoser med tidsperspektivet 2030.

För vård och omsorgsförvaltningens del skulle det bli en sammanlagd ökning av kostnaderna med 540 miljoner kronor från i dag fram till 2030 om man utgick från hur den äldre befolkningen kommer att öka i relation till kommunens hela befolkning. Skulle däremot befolkningen i denna målgrupp öka eller minska med

1 procent påverkas ökningen av kostnaderna med plus eller minus 120 miljoner.

–Eftersom 85 procent av kostnaderna är personalkostnader är det här oerhört viktiga siffror för oss att ha, säger Per Enarsson, chef för Vård- och omsorgsförvaltningen i Katrineholm. Med status quo skulle vi då behöva rekrytera ytterligare över 1 000 nya årsarbetare fram till 2030, i dag har förvaltningen 1100 anställda. Vi vill ju bygga vidare på en bibehållen välfärdsnivå.

–När dessutom framtidens scenario med en än mer individanpassad omsorg blir det också en viktig politisk samhällsfråga vilken nivå som samhället ska garantera. Vad ingår i samhällspaketet så att säga.

Man ska kunna känna sig trygg

Det hela tornar upp sig till en komplicerad fråga. Å ena sidan en ökad central styrning där staten kräver en viss likriktning i rapporteringen för att få ett kvalitetsjämförbart underlag från kommunerna för statliga åtgärder och ökat regionalt samarbete kräver likartade regler. Parat med en omsorg som allt mer kommer att utgå från de enskilda individernas önsknings.

–Vi står inför en stor demografisk omställning med förändrade förväntningar, säger Per Enarsson. Därför är jag mycket glad för att vi i Katrineholm gått före och gjort den här omfattande och noggranna framtidsanalysen.

–Jag tror att utbyggnaden av kommunernas vård och omsorg kommer att ta sig lite andra vägar i framtiden.

Som exempel på en mer individanpassad omsorg nämns bland annat hur många vill bo hemma så länge som möjligt och att man därför behöver satsa på en än mer kvalificerad hemtjänst.

–Äldre personer ska känna sig trygga med den vård och omsorg de får i hemmet och med att de kan komma direkt till ett boende när de behöver. Det säger Monica Johansson,

ordförande i vård- och omsorgsnämnden och berättar om den Trygghetsmodell som Katrineholm nu genomför.

I modellen införs en mottagningstimme som ska öka tryggheten för en person som kommer hem från vistelse på sjukhus. En stund då hemtjänstpersonal, terapeuter och sjukgymnaster tillsammans med den som behöver hjälp kan prata igenom vad som ska göras framöver.

–Det innebär ett ökat stöd och rehabilitering i hemmet för brukare och vård- och omsorgspersonal. Dessutom skapas fler tjänster för sjukgymnaster och arbetsterapeuter genom att omfördela resurser, säger Monica Johansson.

Ge ett ökat stöd till anhöriga

–Trygghetsmodellen kommer också att garantera att den som behöver omsorg erbjuds plats inom ett dygn på korttidsboende eller permanent boende när behovet uppstår. I samband med detta kommer dagens platser på boende att omfördelas så att en ny avdelning för personer med demens kan öppnas.

I den nya modellen ingår också att de som vårdar närstående i hemmet och har behov av egen tid eller tid för sig själv får ökat stöd. Detta sker genom att det blir möjligt att själv boka plats på korttidsboende, en så kallad trygghetsplats upp till 14 dagar. Dessutom utökas de fria timmarna där hemtjänsten kan avlösa närstående i hemmet, från tio till 20 timmar per månad.

Införandet av Trygghetsmodellen beräknas inte medföra några större kostnadsökningar för förvaltningen.

–Målet med att införa Trygghetsmodellen är att öka tillgängligheten till kommunens boenden, öka tryggheten bland äldre och öka äldres livskvalité, säger Monica Johansson. Tryggheten är viktig för medborgarna, att man får det stöd man har rätt till. Ingen ska behöva vara orolig.



PER ENARSSON
Förvaltningschef för Vård- och omsorgsförvaltningen i Katrineholm.



MONICA JOHANSSON
Ordförande Vård- och omsorgsnämnden i Katrineholm

KONTAKTA OSS:
Katrineholms kommun
641 80 Katrineholm
Telefon: 0150-570 00
www.katrineholm.se

INSPIRATION



TIPS

3

SÄTT HÄLSAN
I FÖRSTA
RUMMET

ARBETSFÖRMÅNER
Nu erbjuder tiotusen-
tals små och även stora
företag sjukvårds-
försäkringar som en
förmån till sina anställda.

FOTO: THINKSTOCK

Sjukvårdsförsäkringar som ser till hela människan

■ **Fråga:** Trycket på sjukvård gör att privata sjukvårdsförsäkringar ökar. Men kan dessa tjänster kallas grädd-filer?

■ **Svar:** Dessa omfattar endast privat sjukvård, finansieras genom försäkringspremier, helt utanför offentlig sjukvård.



”Försäkringsbolag har alltid arbetat skadeförebyggande, med exempelvis säkra lås och brandvarnare.”

Anna-Karin Lindeberg
Hälsostrateg, hjälper företag att utveckla interna strategier för hälsa i arbetslivet.

FOTO: MARIA OCH ANNA AB

FÖRSÄKRINGAR

UTVECKLING

Den offentliga sjukvården i Sverige fungerar väl och möter de medicinska behoven. Men den har också långa köer för sådant som kan vänta. Därför finns en marknad för komplement som ger snabbare vård. Försäkringsbolagens grupplösningar av sjukvårdsförsäkringar omfattar allt från förebyggande friskvård till operationer. Allt finns samordnat av respektive försäkringsbolag, och väntetiden är minimal.

Gynnsamt att förebygga

- Försäkringsbolag har alltid arbetat skadeförebyggande, med exempelvis säkra lås och brandvarnare, berättar **Anna-Karin Lindeberg**, som arbetar som hälsostrateg med utveckling av hälsofrämjande insatser på företag. För att hushålla med sjukvårdsresurser så att specialistvård går till rätt behov, faller det sig naturligt att försäkringsbolagen nu också utvecklar en ny trend på marknaden, kompletterande tjänster som förebygger ohälsa. Det kan handla om hälsoprofiler som den anställda själv kan göra

på webben för att identifiera och få hjälp med sina riskfaktorer. Eller att komma till en sjukgymnast för ryggont, och minska behovet av dyr opera-

tion. Även samtal om personliga problem som skilsmässa eller ekonomi, innan det går så långt som till dyr psykologhjälp, kan både stärka individen, och spara pengar åt företagen.

Under 80-talet var en privat sjukvårdsförsäkring endast något som riktade sig till chefer och andra nyckelpersoner. Men under 00-talet började försäkringsbo-

lagen samordna sina tjänster till grupplösningar, som blev billigare att teckna för företagen.

Nu erbjuder tiotusentals små och även stora företag sjukvårdsförsäkringar som en förmån till sina anställda. Försäkringarna är också en ekonomisk lösning för kostsam sjukfrånvaro, och uppfyller krav på rehabiliteringsansvar, ställda av myndigheterna.

Genom att anlita underleverantörer med hög kompetens och stora nätverk sammanför försäkringsbolagen de tjänster som erbjuds i de nya sjukvårdsförsäkringarna. Anna-Karin Lindeberg beskriver hur det kan fungera: Kunden ringer ett nummer, där man ges två valmöjligheter; tidsbokning för läkarbesök, eller för samtalsrådgivning.

Specifika behov

Tjänsten är öppen dygnet runt. Det här är ett effektivt sätt att både frigöra och omfördela resurser till specialvård. De webbaserade tjänsterna är också praktiska för försäkringstagaren, som själv kan bestämma tid för användande. KBT, kognitiv beteendeterapi, är ett exempel av tjänst som lämpar sig väl att göra på webben.

Sjukvårdsförsäkringen är ett objektivt komplement till företagshälsovård, i samband med rehabilitering, där en utredning görs om vilka specifika behov som just den försäkringstagaren behöver. Därefter görs en rehabiliteringsplan upp, som också uppfyller de krav som arbetsmiljölagen ställer.

ANNELI WANG

redaktionen@mediaplanet.com

FAKTA

■ **En privat sjukvårdsförsäkring** är ett komplement till den offentliga hälso- och sjukvården. Den omfattar förebyggande hälsovård, rådgivning, operationer, eftervård och rehabilitering.

■ **Två tumregler:** vid exempelvis mycket allvarliga tillstånd finns naturligtvis de rätta resurserna vid universitetssjukhusen, och är man akut sjuk så vänder man sig till en akutmot-tagnings.

■ **Vid årsskiftet 2012/2013** hade 522 000 svenskar en privat sjukvårdsförsäkring genom sitt arbete. Antalet har ökat kraftigt de senaste 5 åren.

■ **Undersökningar visar** att sjukfrånvaron har sjunkit med 20 procent på de företag som har tecknat sjukvårdsförsäkringar för sina anställda.

■ **Inom ramen** för sjukvårdsförsäkringar arbetar man ungefär 50-50 med förebyggande åtgärder, och läkarvård och operationer.

■ **Sjukvårdsförsäkringar** har kommit i vågor sedan mitten av 80-talet. Nu kommer en tredje våg där samtliga aktörer på marknaden vidareutvecklar sina tjänster för ökad flexibilitet som passar dagens behov.

■ **Källa:** svensk Försäkring och Länsförsäkringar



FRITT VÅRDVAL



FOTO: THINKSTOCK

FAKTA

■ **Vårdvalet har införts på** en mängd områden och nu är det ASIH:s tur. I och med vårdvalet den 15 januari 2013 erbjuder sjukvården i Stockholm specialiserad palliativ slutenvård för patienter i hela länet och ASIH för patienter som bor i bland annat följande områden: Södermalm, Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Lidingö, Ekerö, Bromma, Hässelby- Vällingby, Solna, Sundbyberg, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Sollentuna.

■ **Vårdvalet innebär stora** möjligheter och smidigare behandling för palliativa och multisjuka patienter. I förlängningen kan också vård av högsta kvalitet till fler erbjudas. Det gäller framför allt inom ASIH där avancerad sjukvård i hemmet kan nå nya patientgrupper i ett större geografiskt område.

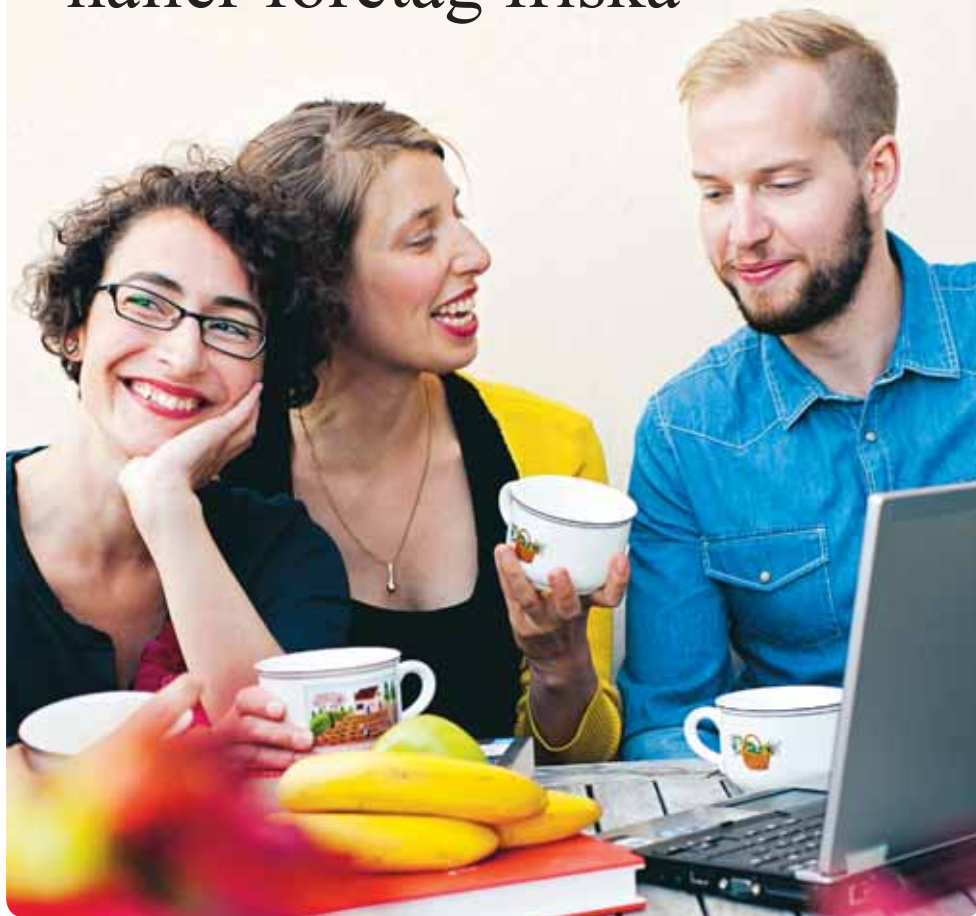
■ **Den politiska ambitionen** är att man som patient inte ska vara låst till en vårdgivare bara för att du lever i en viss stadsdel.

■ **Innan har det alltid** varit det lokala teamet, men nu kommer det finnas flera team inom samma område som konkurrerar. Det man gör också genom vårdvalet är att öka patientgrupperna som ASIH ska ta hand om, till exempel de multisjuka eller har ett komplext vårdbehov där ett multiprofessionellt team sköter detta.

FREDRIK SÖDERLUND

redaktionen@mediaplanet.com

Vår nya sjukvårdsförsäkring håller företag friska



lansforsakringar.se/nysjukvard

Länsförsäkringar är en bank- och försäkringsgrupp som består av 23 självständiga länsförsäkringsbolag, alla med en stark lokal förankring och närhet till sina kunder.

Vi har utvecklat en helt ny typ av sjukvårdsförsäkring för alla som driver och jobbar i företag. I den ingår alla de delar som företaget behöver för att hålla medarbetarna friska.

Förebyggande hälsotjänster

- Hälsoprofil
- Hälsoprogram för livsstilsförändring
- Personligt samtalsstöd för chefer och medarbetare

Rådgivning

- Sjukvårdsrådgivning per telefon
- Webbdoktor

Tillgång till snabb vård hos privata vårdgivare utan remiss

- Läkarbesök och operationer
- Behandling hos psykolog, psykoterapeut, sjukgymnast, naprapat m fl utan begränsning av antalet behandlingar

Rehabilitering

- Medicinsk rehabilitering
- Arbetslivsinriktad rehabilitering med utredning, plan och åtgärder
- Behandling av missbruk

Det bästa är att hålla sig frisk och med våra förebyggande hälsotjänster törs vi lova att ju mer försäkringen används, desto mindre sjukfrånvaro och ekonomiskt bortfall blir det. När någon på företaget ändå har otur att bli sjuk erbjuder vi snabb vård genom vårt nätverk med privata specialister och en riktigt bra rehabilitering.



Nollvision för vårdskador

Varje år dör minst 3 000 människor till följd av skador som vården har förorsakat. Nästan vart tionde vårdtillfälle leder till en vårdskada. Det är helt oacceptabelt.

Vi behöver en gemensam nollvision för vårdskador, där alla vårdens yrkesgrupper och beslutsfattare tillsammans systematiskt arbetar för en vård helt utan undvikbara skador och dödsfall.

Vårdförbundet har många förslag på hur vården kan bli säkrare och mer effektiv. Ett exempel är att påbörja behandling redan i ambulansen, för att sedan slussa patienter direkt till rätt avdelning utan att passera akuten.

Läs gärna mer om våra förslag på www.vardforbundet.se/64



Medlemmar i Vårdförbundet arbetar för en säker vård. Vi är 110 000 sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor som utvecklar vården för dig som individ. Från sjukdom och diagnos till hälsa och helhet. www.vardforbundet.se

PERSONLIG INSIKT

Maria
Larsson (KD)

Barn- och äldreminister

KRÖNIKA

Hur ska allt färre kunna försörja allt fler? Den frågan sammanfattar **den demografiska utmaning** som vi och många andra länder står inför.

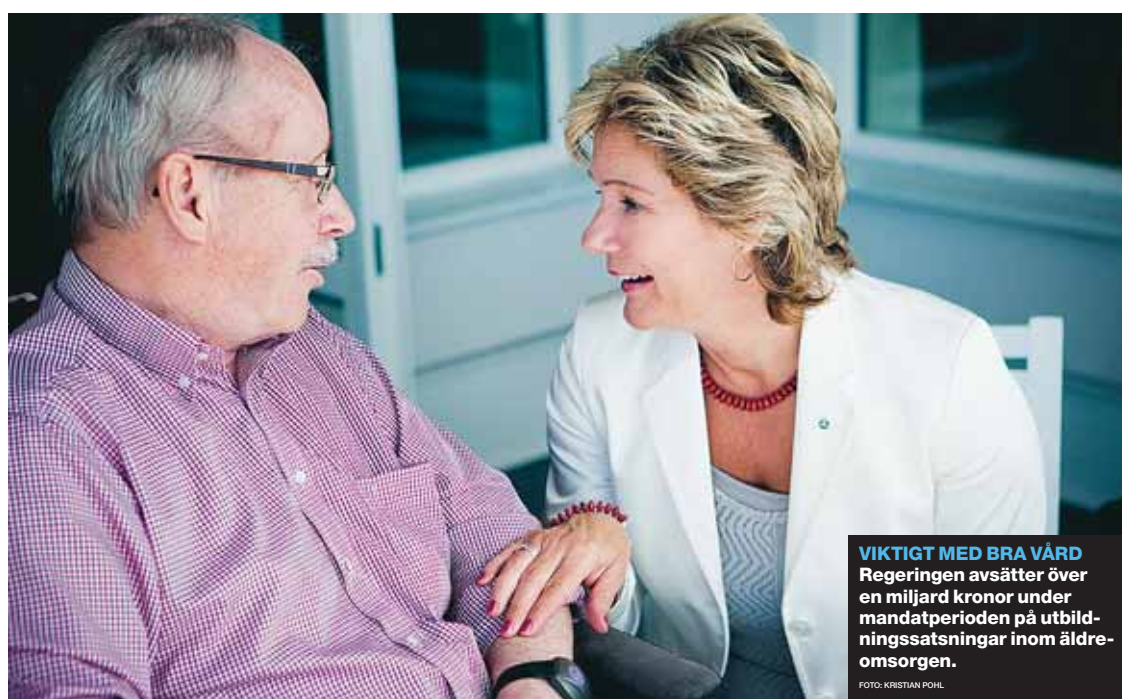
Ett fungerande ledarskap leder vägen

Debatten tittar mest på pensionssystemens utformning och möjligheterna till ett längre arbetsliv. Men som äldreminister kan jag inte låta bli att också uppmärksamma vården och omsorgen. Det är nämligen dessa två områden som kommer att bli framtidens stora kostnadsposter.

Vad är problemet? Jo, vi kommer att behöva expandera verksamheten kraftigt samtidigt som vi höjer kvaliteten. Låter sig detta göras överhuvudtaget? Jodå, men vi måste utnyttja det rådrum som fortfarande finns innan de stora barnkullarna från 1940-talet behöver äldreomsorg och demensvård. Några områden är särskilt viktiga att arbeta med.

Implementerar ny kunskap

Först och främst: personalen är den viktigaste resursen i vård och omsorg. Kunniga medarbetare och ett fungerande ledarskap som sätter den enskilde äldre i centrum, det är förutsättningen för en god vård och omsorg. Regeringen avsätter över en miljard kronor under mandatperioden på utbildnings-satsningar inom äldreomsorgen.



VIKTIGT MED BRA VÅRD
Regeringen avsätter över en miljard kronor under mandatperioden på utbildnings-satsningar inom äldreomsorgen.

FOTO: KRISTIAN POHL

På så sätt stödjer vi kommunerna i deras ansvar för kompetensutveckling av sin personal.

Men den vård och omsorg som ges måste också bygga på bästa tillgängliga kunskap. Regeringen har därför finansierat utvecklingsledare inom äldreomsorgen, som arbetar med att föra ut och implementera ny kunskap och med att driva på i ett strukturerat

utvecklings- och förbättringsarbete. Nationella kvalitetsregister är ett annat verktyg för att införa bättre arbetssätt i vården och omsorgen.

Gör rätt saker på rätt sätt

Ett lysande exempel finns inom demensvården, där kvalitetsregister har lett till bättre uppföljning av hur de äldre mår och ett bättre

omhändertagande med betydligt mindre mediciner.

Vi behöver alltså jobba så inom fler områden. Att göra rätt saker, på rätt sätt. Låt mig ta ett tredje exempel: På särskilda boenden i Åsele kommun i Västerbotten har man arbetat systematiskt med förebyggande av fallolyckor. Antalet registrerade fallolyckor har minskat från 314 stycken år

2011 till 218 år 2012. Detta tack vare att man nu arbetar med systematiska riskbedömningar, att multiprofessionella team diskuterar och sätter in åtgärder samt att man infört balansträning.

”..Den vård och omsorg som ges måste också bygga på bästa tillgängliga kunskap.

Måste arbeta strukturerat

Men är fallolyckor verkligen ett problem, kanske någon undrar? Mitt svar är att det är fem gånger fler som dör i fallolyckor än i trafikolyckor. 2011 avled 1 600 äldre personer i sviterna efter fallskador. Totalt beräknas samhällets kostnad för äldres fallolyckor kosta samhället minst nio miljarder varje år, och då har jag inte nämnt det lidande som dessa olyckor ger upphov till. Kan vi arbeta strukturerat och genomtänkt kring fler områden, i fler kommuner, då är demografins utmaningar möjliga att klara.

AMGEN - I LÄKEMEDELSUTVECKLINGENS FRONTLINJE

För över 30 år sedan såg Amgen att molekylärbiologin kunde revolutionera behandlingen av många allvarliga sjukdomar och vi beslutade oss för att ta biotekniken från laboratoriet till patienter. Idag är Amgen det ledande bioteknikföretaget i världen. Vår starka entreprenörsanda och fokus på innovativ forskning gör oss till ett framtidsföretag.

Amgen drivs av visionen att de främsta läkemedlen ska finnas tillgängliga den dag någon blir sjuk. I samarbete med hälso- och sjukvården hjälper Amgens läkemedel ett stort antal människor till ett bättre liv genom att bota eller lindra svåra sjukdomar.

- Vi forskar och har läkemedel inom många områden, framförallt bensörhet, cancer-, hjärt/kärl- och njursjukdomar. Alla våra läkemedel har utvecklats med kliniska studier i Sverige, och det breda forskningsarbetet avser vi fortsätta med, säger Eva Dahl, Medicinsk chef Sverige.



För oss är det viktigt att gedigen vetenskap, kompetens och ett stort engagemang genomsyrar allt vi gör. Genom att aldrig slå oss till ro och alltid ha modet att vara innovativa kommer Amgen att vara fortsatt engagerat i banbrytande och världsledande läkemedelsforskning.

- Amgen strävar efter att tillhandahålla marknadens mest verkamma, och samtidigt kostnadseffektiva, läkemedel, berättar Anders Göransson, Sverigechef på Amgen.



AMGEN®

Pioneering science delivers vital medicines™

www.amgen.se



AMG-SWE-AMG-020-2013-January-P

120 ÅR AV AKTIVT PATIENTSÄKERHETSARBETE



Christina Jansson, kvalitetssamordnare och Eva Löjdström Wallin, biträdande chefsjuksköterska forskar om vårdskador.

På Sophiahemmet har man arbetat med patientsäkerhet i över hundra år, men det hindrar inte att inställningen till patientsäkerhet är att det är en färskvara. Nya förutsättningar som avancerad medicinteknik, nya läkemedel och en ny typ av medvetna patienter medför också nya risker. Därför pågår en ständig utveckling av verksamheten för att minimera risken för vårdskador.

Eva Löjdström Wallin, biträdande chefsjuksköterska på Sophiahemmets vårdavdelning och Christina Jansson, kvalitetssamordnare på Sophiahemmet, sökte och fick pengar och resurser för att göra en studie kring vårdskador. Det var när de båda gick en kurs om ett nytt verktyg för strukturerad journalgranskning som idén väcktes. De tyckte det skulle vara intressant att använda verktyget och en kollega tipsade om att Sophiahemmet har internt forskningsbidrag att söka. Forskningsprojektet har de genomfört vid sidan av sina ordinarie arbeten.

– Vi hade aldrig forskat tidigare.

– Sophiahemmet har alltid arbetat med kvalitet, omvårdnad och patientsäkerhet. För oss är det ingenting som vi just fått upp ögonen för utan vi har alltid haft detta fokus berättar Peter Möller, chefsläkare på Sophiahemmet i Stockholm. Den nya patientsäkerhetslagen innebär inga nya eller ändrade rutiner på Sophiahemmet. Här har man sedan länge prioriterat det här området och arbetat strukturerat, utifrån metoder som ständigt uppgraderas. Man införde tidigt ett avvikelssystem med händelse- och avvikelseanalyser och personalen internutbildas kontinuerligt. Även andra metoder som Lean och check-

listor från t.ex. WHO har implementerats i särskilda utvecklingsprojekt.

Ett annat exempel på hur man arbetar på Sophiahemmet är en vårdskadestudie enligt metoden GTT sedan tre år, där man granskar slumpvis utvalda journaler för att leta efter vårdhändelser, som kan leda till men eller obehag för patienten. Under de här tre åren har man hunnit gå igenom 720 journaler. När studien inleddes låg andelen sådana vårdhändelser på samma nivå som riksgenomsnittet, det vill säga åtta procent. Den siffran har nu reducerats.

– Vi ser att antalet vårdskador har sjunkit i vår verksamhet, så vårt metodiska arbete har gett resultat. Att arbeta med patientsäkerhet handlar om att minimera riskerna för vårdskador. Vi har lång tradition av att arbeta med frågan och den finns som en del av vår kultur. Vårdskadestudien är typisk för vårt sätt att hantera frågan. Vi bedriver forskning som direkt kan göra nytta i vården. Många

har åsikter om patientsäkerhet men saknar vetenskapliga belägg. Vi vill ha en säker grund att stå på i vårt arbete, alltså skaffar vi den kunskap vi behöver, för att driva frågor och utvecklingen framåt. Verksamhets- och omvårdnadsutveckling är två forskningsområden vi prioriterar. Det är en del av vårt varumärke. På Sophiahemmet sjukhus har man ett 50-tal mottagningar och 250 läkare och en förhållande-vis stor patientgenomströmning. Här finns ingen akutmottagning, vilket betyder att man inte brottas med samma typ av problem som till exempel akutsjukhusen. Därmed inte sagt att man saknar utmaningar.

– Våra vårdgivare är självständiga och ansvarar för sin verksamhet och sina egna patienter, men de förbinder sig att följa våra kvalitetskrav genom att skriva under ett samarbetsavtal, säger Peter Möller.

Vi lägger ner tid och möda på att få alla att dra åt samma håll, vilket kan vara en utmaning. Men det är ett bra samarbete där vi träffas regelbundet för att säkra kvaliteten på vården som bedrivs på Sophiahemmet. I slutändan handlar det om att ge patienterna en högkvalitativ vård genom att säkra våra system och att medarbetarna möter patienterna utifrån vår gemensamma värdegrund med högt engagemang.



en patient

en journal

INTEGRERAT MED
DEVANLIGASTE
JOURNALSYSTEMEN

När en patient kommer in på sjukhuset för behandling är det viktigt för vårdpersonalen att få en snabb och komplett överblick av patientens vårdhistorik och journalinformation. Detta är avgörande för att kunna ge en korrekt och säker behandling. Att behöva söka informationen i flera olika system, gör arbetet omständligt och tidskrävande för personalen.

Med lösningar från KIBI kan man samla in och lagra klinisk data med journalinformation från andra system och även externt inkommande patientinformation för att sedan göra den direkt tillgänglig i ert befintliga patientjournalssystem.

Personalen får snabbt en total överblick över patientens vårdhistorik vilket ger bättre förutsättningar för hög kvalitet i vårdarbetet.

En patient - en journal.

ÖVER 100 NORDISKA SJUKHUS HAR VALT KIBI

KIBI är marknadsledande inom lösningar för elektronisk lagring och återsökning av patientjournaler, enligt konceptet ”en patient-en journal”.

Vi samarbetar med de flesta stora svenska, danska, finska och norska sjukhusen.

Vill ni veta mer om våra lösningar, gå in på www.kibi.se.



Skanna QR-koden med din smartphone



COLLECT STORE SHARE
improve your processes!

Vår vision är att hjälpa organisationer att arbeta smartare med hjälp av användarvänliga och effektiva IT-lösningar. Samtliga bolag inom KIBI-gruppen arbetar mycket nära kunden och många av våra kunder har varit med oss sedan starten för 15 år sedan. Vi utvecklar ofta ett partnerskap med våra kunder och vår värdegrund sammanfattas i ledorden Innovation, Engagemang och Empati. Vill ni veta mer om hur vi kan hjälpa er, gå in på vår hemsida www.kibi.se